

www.humak.fi

Opinnäytetyö

Nuorisotyön merkitys lukiolaisen kouluviihtyvyyteen

Nuorten näkökulma

Heidi Kotajärvi

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
(11/2020)

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Tekijät: Heidi Kotajärvi

Opinnäytetyön nimi: Nuorisotyön merkitys lukiolaisen kouluviihtyvyyteen. Nuorten näkökulma.

Sivumäärä: 31 ja 3 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Marjo Kolehmainen

Työn tilaaja(t): Jyväskylän Lyseon lukio

Kouluviihtyvyys on aina hyvin kiintoisa aihe, eikä sen kanssa voida koskaan olla täysin valmiita, sillä tarpeet muuttuvat ajan saatossa. Tässä opinnäytetyössä pureudun työn tilaajan Jyväskylän Lyseon lukion kouluviihtyvyyteen ja siihen, miten sitä voitaisiin nuorisotyön keinoin parantaa.

Opinnäytetyöni pohjana toimii määrällinen tutkimus, jonka olen toteuttanut verkkokyselynä osalle Lyseon opiskelijoista. Vastaajiksi rajattiin opiskelijoita kaikilta vuosikursseilta. Kyselyssäni olen kartoittanut Lyseon nykyistä kouluviihtyvyyttä, sekä kysynyt parantamisehdotuksia ja mielipiteitä mahdollisesta nuorisotyöntekijästä ja sen vaikutuksesta kouluviihtyvyyteen. Pysin tällä selvittämään, onko nuorisotyön ammattilaisella paikkaa kouluviihtyvyyden edistäjänä.

Tuloksista nousi esiin varsin odotettavia asioita. Lyseon opiskelijat kokivat kouluviihtyvyytensä kokonaisuudessaan yleisesti hyväksi, vaikkakin joillekin muutoksille olisi kysyntää. Nuorisotyöntekijälle selkeästi on jonkinlainen tarve, vaikka sitä ei osata sen tuntemattomuuden vuoksi suoraan ilmaista. Tarve ilmenee tutkimukseni vastauksista.

Kouluviihtyvyyttä voidaan lisätä pienilläkin asioilla, kuten oppimisympäristön viihtyvyydellä ja riittävällä ryhmäytymisellä, joka osaltaan nostaa koulun yleistä ilmapiiriä ja opiskelijoiden välistä vuorovaikutusta. Opinnäytetyöni tuottaa Lyseolle konkreettisia kehittämissideoita kouluviihtyvyyden parantamiseksi. Näitä ovat muun muassa ryhmäytyksen lisääminen, väli- ja hyppytuntitoiminta ja erilaiset ryhmät ja kerhot. Samalla se tarkentaa nuorisotyöntekijän paikkaa koulumaailmassa.

Lopuksi käsittellään opinnäytetyön valmistumisen prosessia, validiteettia, reliabiliteettia ja yhteiskunnallista merkitystä. Arvioin myös omaa suoriutumistani opinnäytetyötä tehdessäni.

Asiasanat: kouluviihtyvyys, lukio, nuorisotyö

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in Civic Activities and Youth Work

Author: Heidi Kotajärvi

Title: The role of youth worker in the high school students' school satisfaction. Youth's perspective.

Number of Pages: 31 and 3 attachment pages

Supervisor(s): Marjo Kolehmainen

Subscriber(s): Lyseo highschool of Jyväskylä

School satisfaction is always a very intriguing subject, and since the needs of students are ever changing, it can never be fully complete. In this thesis I will be immersing into Jyväskylä Lyseo upper secondary school, the commissioner's, school satisfaction and how it could be improved by the methods of youth work.

The base of my thesis is quantitative research which I have implemented via an online survey directed to a portion of the students at Jyväskylä Lyseo. The answers were collected from a selected group of students from all classes. In my survey I have charted the current school satisfaction of Lyseo and requested suggestions for improvement as well as opinions about a possible youth worker and their effects on school satisfaction. My goal with this is to find out if a youth work professional has a role in promoting school satisfaction.

Quite expectable matters came up in the results. The students of Lyseo felt that altogether their school satisfaction was good, even though some changes would be welcome. There clearly is some kind of demand for a youth worker, but it is difficult to express directly because of its unfamiliarity. The demand appears in the results of my research.

School satisfaction can be increased with small things, such as the comfort of the learning environment and sufficient grouping, which in turn will improve the general atmosphere of the school and the interaction between students. My thesis will produce concrete development ideas to improve school satisfaction for Lyseo. Some of these are to add grouping, activity for recesses and free periods, as well as different groups and clubs. At the same time it will specify the youth worker's role in the school world.

Lastly I will address the completing process of my thesis, its validity, reliability and societal meaning. I will also be assessing my own performance working on this thesis.

Keywords: School satisfaction, upper secondary school, youth work

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	5
2	TILAAJAN ESITTELY JA TYÖN TARVE.....	6
2.1	Jyväskylän Lyseon lukio	7
2.1.1	Nuorisotyö lukiossa	8
3	TIETOPERUSTA.....	9
4	TUTKIMUSPROSESSI	13
5	TULOKSET	15
5.1	Vastaajat	15
5.2	Kouluviihtyvyyden nykytila.....	16
5.3	Kouluviihtyvyys jatkossa ja nuorisotyön merkitys.....	23
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	24
6.1	Kouluviihtyvyyden parantaminen.....	25
6.2	Nuorisotyöntekijä kouluviihtyvyyden lisääjänä.....	26
7	POHDINTA.....	28
7.1	Työn reliabiliteetti, validiteetti ja yhteiskunnallinen merkittävyys.....	29
7.2	Itsearviointi.....	31
	LÄHTEET	32
	LIITTEET	37

1 JOHDANTO

Kouluviihtyvyys terminä on todella hajanainen ja suorastaan utuinen. Se kulkee vahvasti rinnakkain termin ”kouluhuvinvointi” kanssa, ja ne ovatkin osaltaan toisiinsa rinnastettavia. Kouluviihtyvyys on kuitenkin myös kouluhuvinvoinnista irrallinen asia, vaikka se siihen sisältyykin, samoin kuin kouluhuvinvointi sisältyy kouluviihtyvyyteen. Huono kouluviihtyvyys ei kuitenkaan automaattisesti tarkoita huonoa kouluhuvinvointia tai toisin päin. (Halme & Harinen 2012, 10, 17.) Tässä opinnäytetyössä käsittelem kouluviihtyvyyttä laajana ilmiönä, joka sisällyttää itseensä ulottuvuuksia kouluhuvinvoinnista. Avaan kouluviihtyvyyttä enemmän kyselyä ja vastauksia tulkitessani.

Tässä opinnäytetyössä käsittelem ja tutkin kouluviihtyvyyden laitaa Jyväskylän Lyseon lukiossa. Pohdin asiaa nuorten näkökulmasta toteutettuani heille kyselyn kouluviihtyvyydestä. Kohderyhmässäni on opiskelijoita jokaiselta vuosikurssilta. Tutkimuskysymykseni ovat:

- Mikä parantaisi kouluviihtyvyyttä Lyseolla?
- Miten nuorisotyön keinoin voidaan edistää kouluviihtyvyyttä?

Tarkoituksena on lopuksi luoda konkreettisia kehittämissuhteita kouluviihtyvyyden parantamiseksi Lyseon opiskelijoiden näkökulmien perusteella. Toivon, että ehdotusten pohjalta lähdetään rakentamaan entistä parempaa kouluviihtyvyyttä Lyseolle.

Olen suorittanut yhteisöpedagogin opintoihin sisältyviä harjoitteluja Jyväskylän Lyseon lukiolla vähän alle yhden lukuvuoden verran, aina joulukuusta 2019 maaliskuuhun 2020, jolloin maailmanlaajuinen koronapandemia (COVID-19) pakotti Suomen koulut kiinni ja siirtymään lähiopetukseen maaliskuun 18. päivä (opetus- ja kulttuuriministeriö 2020). Harjoitteluni jatkui heti syksyllä 2020 koulujen alkaessa, ja harjoitteluni loppu on marraskuussa 2020.

Olen päässyt tarkkailemaan Lyseon tilannetta kohtalaisen pitkän aikaa monelta eri kannalta. Tämä on ollut hyvin opettavaista, koska poikkeavaakin toimintaa on ehtinyt olemaan runsaasti. Olen silti ehtinyt nähdä myös koulumaailman normaalin arjen. Kaikki tämä on antanut paljon perspektiiviä asioihin, joita ei välttämättä olisi ilman

tällaisia vaihteluita osannut ollenkaan miettiä. Olen saanut huomata, kuinka erilaiset ajat, oppimisympäristöt ja yllättävät muutokset vaikuttavat opiskelijoiden kouluviihtyvyyteen. Tällä tarkoitan koronaviruksen tuomia haasteita verrattuna normaaliin arkeen.

Työtehtäviini Lyseolla on kuulunut paljon erilaisia tehtäviä. Olen ollut ohjaamassa erilaisia työpajoja, pitänyt oppituntien aikana lyhyitä luentoja, järjestänyt ryhmäytystuokioita uusille ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille ja tehnyt muita hajanaisia työtehtäviä. Tärkeimpänä työtehtävänäni on kuitenkin ollut oleskella nuorten kanssa heidän epävirallisella kouluajallaan. Olen ollut Lyseon lukion aulatorilla mahdollistamassa nuorten väli- ja hyppytunneille mahdollisuuden pelailla lautapelejä, värittää värityskirjoja ja jutella matalalla kynnyksellä luotettavan aikuisen kanssa. Aulatori on Lyseon pääaula ja sen yhteydessä oleva suuri oleskelutila, jossa Lyseon opiskelijat viettävät väli- ja hyppytuntejaan milloin minkäkin aktiviteetin parissa. Olisi toivottavaa, että samanlainen toiminta jatkuisi Lyseolla, sillä se on saanut hyvän vastaanoton lyseolaisilta.

Opinnäytetyöni koostuu kaikkiaan seitsemästä pääluvusta. Lukuna yksi toimii tämä johdanto, jonka jälkeen keskityn kertomaan työni tilaajasta, työn tarpeesta ja nuorisotyöstä Jyväskylän Lyseon lukiolla. Tietoperustaa avaamini luvussa kolme, kun taas luvussa neljä perehdyn tutkimusmenetelmäni. Viidennessä luvussa avaamini ja analysoin tutkimukseni tuloksia ja peilaan niitä omiin odotuksiini tuloksista. Luku kuusi sisältää konkreettisia kehittämissuhteita Lyseon kouluviihtyvyyden parantamiseksi, sekä kehittämissuhteista kumpuavia syitä, miksi nuorisotyötä tulisi tehdä myös Lyseolla. Viimeisessä luvussa käsittelemini opinnäytetyöni reliabiliteettia, validiteettia ja yhteiskunnallista merkitystä, sekä opinnäytetyötäni prosessina. Lopussa on vielä itsearviointia.

2 TILAAJAN ESITTELY JA TYÖN TARVE

Tässä luvussa käsittelemini Jyväskylän Lyseon lukiota työni tilaajana, sekä tarvetta työleni. Kerron myös Jyväskylän Lyseon lukion nuorisotyön tilanteesta ja sen mahdollisesta tulevaisuudesta.

Valtioneuvosto hyväksyi 19.12.2020 uuden nuorisotyön ja -politiikan ohjelman (VANUPO) vuosille 2020-2023. VANUPO-ohjelman yhtenä osana yleisen nuorisotyön aseman vahvistamisen lisäksi linjattiin, että koulussa tehtävään nuorisotyöhön kiinnitetään jatkossa enemmän huomiota. Vaikkakin linjaus koskee enimmäkseen perusopetusta ja ammatillista koulutusta, pätee sama tarve myös lukioihin. Moniammatillisuuden on sanottu kohottavan muun muassa kouluviihtyvyyttä.

Uusien osaamiskeskusten painopisteisiin kuului yhtenä osana kouluissa tehtävä nuorisotyö. (Valtioneuvosto 2019; Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019.) Tämä määrittää tekee opinnäytetyöstäni ajankohtaisen yhteisöpedagogin toimialalla.

Nuorille koulunkäynti on suuri osa elämää, ja sen takia kouluviihtyvyyteen on syytä panostaa. Kouluviihtyvyys vaikuttaa nuorten yleiseen hyvään oloon, mutta myös opiskelumotivaatioon ja näin ollen elämään pitemmälläkin tähtäimellä.

Lyseon lukiolla ei ole suurta kokemusta nuorisotyöntekijöistä eikä opiskelijoilla välttämättä ole käsitystä koulussa tehtävästä nuorisotyöstä. Kyseisen ammattikunnan merkitystä opiskelijoiden kouluviihtyvyyteen peilaten ei ole tutkittu tässä oppilaitoksessa, eikä siitä näin ollen tiedetä paljoakaan. Tämä opinnäytetyö on kartoittava selvitys siitä, miten nuorisotyö voi olla tukemassa kouluviihtyvyyttä. Tämä tutkimus palvelee jatkossa niin Lyseon henkilökuntaa kuin opiskelijoitakin.

2.1 Jyväskylän Lyseon lukio

Lyseo on Suomen vanhin suomenkielinen lukio, joka on perustettu vuonna 1858 ja joka vuonna 2018 muuttui yhdeksi Gradia-lukioksi yhdessä Schildtin lukion ja Jyväskylän aikuislukion kanssa (Gradia 2020a). Opiskelijoita Lyseolla on yhteensä noin 1200.

Kansallisella puolella voi kouluttautua normilinjan lisäksi tiimilinjalla tai luonnontiede- tai yrittäjyyspolulla. Tiimilinja sopii ryhmätyöhenkisille oppijoille, joita kiinnostaa myös tulevaisuus- ja projektityö. Tällä linjalla on mahdollista päästä vierailemaan paljon eri kohteissa koulun ulkopuolella, ja opintojen loppupuolella jopa matkustaa ulkomaille. Tiimilinjalaisten opettajat toimivat enemmänkin ohjaajina, ja opiskelijoilta odotetaan itseohjautuvuutta ja oma-aloitteisuutta. (Gradia 2020e.)

Luonnontiedepolulla voi opiskella niin kutsuttuja luma-aineita, eli luonnontieteitä ja matematiikkaa painotetusti. Tämä polku on erityisen hyvä esimerkiksi lääkärin ammatista tai muuten vain tekniikasta ja eri luonnontieteistä kiinnostuneille. Lyseo tarjoa oppimisympäristönä hyvät laitteet ja välineet luonnontieteiden tutkimiselle. Luonnontiedepolun opiskelijat pääsevät tutustumaan yliopisto-opintoihin vierailujen muodossa. Luonnontiedepolkulaisten on myös mahdollista toimia luma-tutoreina, ja täten auttaa muita luonnontiedeaineissa ja matematiikassa. (Gradia 2020c.)

Yrittäjyyspolku on Lyseon mahdollisuus niille opiskelijoille, joita kiinnostaa yrittäjyys joko yleisesti, lukio-opintojen ohella tai tulevaisuudessa. Tämä polku kasvattaa vastuuntuntoa ja valmistaa aidosti työelämään. (Gradia 2020f.)

Lyseolla toimii myös IB-linja (International Baccalaureate Diplome Programme), joka on englanninkielinen ja kansainvälinen lukiokoulutus. (Gradia 2020d.) Ib-linjan loppuksi suoritetaan kansainvälinen ylioppilastutkinto, joka on verrattavissa suomenkieliseen ylioppilastutkintoon. Tämä tutkinto valmistaa hyvin akateemisiin opintoihin. (Gradia 2020b.)

Suomen lukioita ohjaavat lukiolaki (714/2018), valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta (810/2018) ja Opetushallituksen määräämä opetussuunnitelma. Opetussuunnitelma vaihtuu 1.8.2021. (Lukiolaki (714/2018) 1§; Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta (810/2018); opetushallitus 2019b.)

2.1.1 Nuorisotyö lukiossa

Lyseolla ei ole omaa nuorisotyöntekijää, mutta Gradian nuorisotyöntekijät toimivat osittain samassa rakennuksessa Lyseon kanssa. He eivät silti juurikaan tee työtä lukiolaisten parissa. Kuten mainittua, omaa nuorisotyöntekijää Lyseolla ei ole, ja harjoittelijoitakin on ollut vain muutama. Harjoittelijoita kuitenkin on tulevaisuudessa toivottavasti enemmän jatkuvalla syötöllä. Lyseo on todella iso koululaitos, joten olisi toivottavaa harjoittelijoita olevan aina kerrallaan kaksi, jolloin on mahdollista saada varmasti hyvää tulosta niin Lyseolle kuin harjoittelijoiden oppimisellekin.

Lyseon kanssa samassa kiinteistössä Harjun kampuksella toimii myös Kasvun maisema -hankkeen vivo-valmennus, joka on nykyään jo vakinaistunut hankkeesta pysyväksi toiminnaksi Lyseon tiloihin. Toiminta on kohdennettu toisen asteen opiskelijoille, jotka ovat jostain syystä putoamisvaarassa omista opinnoistaan. Valmennuksen ytimessä ovat sosiaalinen vahvistaminen ja opiskeluvalmiuksien tukeminen. Valmennettavilla on usein psyykkisiä esteitä opetukseen osallistumisen kannalta, sekä sosiaalisia ongelmia. Vivolla toimii nuorisotyöntekijöitä auttamassa ja motivoimassa näitä putoamisvaarassa olevia nuoria takaisin opiskelun pariin. (Jyväskylän kaupunki 2020.)

Mitä uutta nuorisotyöntekijä sitten voi tuoda koululle? Se voi tuoda koulun henkilöstöön uudenlaisen kulman, jonka avulla opiskelijoita tavoitetaan keskusteleavammin ja enemmän nuorten tasolla toimien. Suuri rooli voisikin olla tukea opiskelijoita olemaan osana koulun kehitystä. Samalla nuorisotyöntekijä voi olla mukana ryhmäprosesseissa ja samalla tukemassa nuorten välisiä sosiaalisia suhteita. Myös epävirallisella kouluajalla toimiminen aktiviteettien luoja on mahdollinen rooli. (Kiilakoski 2016, 51.)

Ensi vuonna toimintaan astuva uusi lukion opetussuunnitelma sisältää itseensä ohjeistuksen paikallisille opetussuunnitelmille. Tässä mainitaan kehotus monialaiseen työhön muun muassa nuorisotoimen kanssa opiskeluhuollon kehittämistä varten. (Opetushallitus 2019a, 27, 38.)

3 TIETOPERUSTA

Usein kuulee kysyttävän, että mitä on **nuorisotyö**. Se ei ole pelkästään biljardin pelaamista ja juttelua kahvikupillisen ääressä, se on paljon muuta. Nuorisotyön tavoitteisiin kuuluu tukea nuoria heidän kasvussaan kohti osaksi yhteiskuntaa, sekä samalla olla tukena heidän kehityksessään ja itsenäistymisessään. Nuorisotyössä pyritään myös tukemaan nuorten osallisuutta ja sosiaalista vahvistumista. Se jakautuu moniin eri osa-alueisiin, kuten esimerkiksi kulttuurinen, kasvatuksellinen tai poliittinen nuorisotyö. (Nuorisolaki (1285/2018) 2§; European commission 2020.) Tässä opinnäytetyössä käsittelen koulussa tapahtuvaa nuorisotyötä, jota olen osaltani ollut edistämässä Jyväskylän Lyseon lukiossa.

Koulussa tehtävä nuorisotyö tavoitteineen ja menetelmineen on hahmottunut vasta tällä vuosituhanella niin koulun kuin nuorisotyönkin näkökulmasta. Ammatillisille nuorisotyöntekijöille on avautunut ovia koulumaailman toimintakulttuuriin ja arkeen. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 14, 17.)

On monia eri **tasoja**, joilla koulussa tehtävää nuorisotyötä voisi lähteä tarkastelemaan. Näitä tasoja ovat tilataso, menetelmätaso, tiedonvaihtotaso ja kasvatuskumppanuus. **Tilataso** merkitsee käytännössä nuorisotyön tekemistä koulun tiloissa ja toisin päin. Koulu kykenee antamaan tilaa nuorisotyölle, ja esimerkiksi nuorisotilat voivat tarjota tilojaan koulun käyttöön esimerkiksi vanhempainiltojen pitoon tai muuhun vastaavaan toimintaan. Näin voidaan esitellä kummankin tiloja osallistuville tahoille ja hyödyntää niitä niin koulun kuin nuorisotyönkin hyväksi. Tämä on kuitenkin vain pieni osa koulun ja nuorisotyön yhdistymistä (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 16-18.) Harjoitteluni myötä tunnistan tämän tason mahdollisuudet Lyseolla. Lyseolle voisi perustaa oman nuorisotilan ja aulatoriksi kutsuttu tila on sellaiseen toimintaan sopiva. Aulatori on Lyseon aulassa oleva suurehko avoin tila, johon on laitettu opiskelijoille sohvaryhmiä, pieniä mökkejä ja erilaisia pöytiä, joiden ääressä opiskelijat voivat väli- ja hyppytunneillaan tehdä koulutehtäviään ja muuten vaan viettää aikaa keskenään.

Menetelmätasolla viitataan palveluihin, joita nuorisotyö voi koululle antaa. Näitä ovat esimerkiksi erilaiset työpajat ja ryhmätyökset. Näissä tapahtumissa tarve lähtee sekä koululta että nuorisotyöltä, ja nuorisotyöntekijän rooli on usein toteuttaja. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 18.) Lyseon aulatorilla on mahdollisuus järjestää paljon erilaisia tapahtumia, ja tällä tavoin ainakin menetelmätason on mahdollista toimia tässäkin koulussa.

Tiedonvaihtotaso on nimensä mukaisesti tiedon kulkua kumpaankin suuntaan, nuorisotyöltä koululle ja koululta nuorisotyölle. Koulu on nuorisotyölle hyvä kanava tiedottaa nuorille eri asioista, ja sieltä voi tavoittaa myös erillisiä nuoria, mikäli sellaiselle tulee tarve. Tiedotusta voi tapahtua esimerkiksi nuorisotyön järjestämistä tapahtumista koululle, mutta myös koulussa tapahtuvista asioista, jotka mahdollisesti voivat vaikuttaa nuorisotyöhön. Tiedotus voi tapahtua suoraan nuorisotyöntekijältä tai koulun välityksellä. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 19.) Nykyisen poikkeustilan (koronaviruspandemia, COVID-19) yllyttämänä Lyseolla on yhteisöpedagogiharjoittelijoiden toimesta aloitettu digitaalinen nuorisotyö Discord-palvelimen avulla. Tämä osaltaan

mahdollistaa yksittäisten opiskelijoiden tavoittamisen netin välityksellä. Lyseolla toimivan nuorisotilatoiminnan myötä voitaisiin myös tiedottaa muualla Jyväskylässä tapahtuvasta nuorisotyön toiminnasta.

Nuorisotyön ollessa vakinaisesti koulun arjessa saavutetaan tasona **kasvatuskumppanuus**. Nuorisotyöntekijän työnimike ei nuorisotyöhön orientoituneesta työskentelytavasta huolimatta välttämättä viittaa suoraan nuorisotyöhön, vaan se voi olla esimerkiksi projektityöntekijä tai kasvatusohjaaja. Nimikkeen vaihtelevuus on osaltaan yksi syy sille, miksei koulussa tehtävää nuorisotyötä tunnisteta ja tunneta, vaikka sitä ehkä olisikin koulussa jollakin tasolla toteutettu. Nuorisotyöntekijän työtehtävät määräytyvät pitkälti koulun henkilökunnan ja muiden tarpeiden mukaan, eivätkä ole yleisesti selkeästi määriteltävissä. Edellytyksiä kasvatuskumppanuudelle on kuitenkin selkeä kommunikaatio tahojen välillä, luottamusta ja jaettua näkemystä yhteistyöstä ja työtehtävistä sekä molemminpuolista kunnioitusta ja arvostusta. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 21-23.) Nuorisotyön ollessa häilyvää ja osittain tuntematonta koulumaailmassa löytyy vielä paljon haasteita, jotka ratkomalla näitä edellytyksiä voidaan paremmin noudattaa. Koulumaailma on todella vakiintunut instituutio, ja siihen on siksi vaikea tuoda uutta osaa, joka saumattomasti loksauttaisi hetkessä kohdilleen. Lyseolla tämä voisi näyttäytyä mahdollisimman erilaisina työtehtävinä, sillä joskus nuorisotyölle on tarvetta opettajien toiminnassa, kuten esimerkiksi oppituntien pitoa ja ohjaamista, kun taas välillä kouluterveydenhuollon henkilökunta tarvitsee esimerkiksi ohjaamiinsa ryhmiin apua nuorisotyöntekijältä.

Nuorisotyöntekijä on koulutettu ja turvallinen aikuinen, joka on läsnä nuoren elämässä ja tukee tämän uskoa tulevaisuuteen, unelmiin, itseensä ja mahdollisuuksiin vaikuttaa. Samalla nuorisotyöntekijä tarkastelee nuorten elinoloja ja toimii linkkinä, jotta nuorten ääni saadaan kuuluviin, ja heidän elämäänsä voidaan parantaa. (Allianssi 2020.) Koulussa toimiva nuorisotyöntekijä voisi lisätä kouluun moniammatillisuutta virallisen opetussuunnitelman puitteissa. Nuorisotyöntekijä voisi olla kaikkia koulun katon alla toimivia ammattikuntia tukeva taho, joka kohtaa nuoria niin, miten monet muut tahot eivät muilta työtehtäviltään ehdi kunnolla. Esimerkkinä aineenopettajat, jotka eivät yksinkertaisesti ehdi keskustella opiskelijoiden kanssa muusta kuin omasta oppiaineestaan. Siispä nuorisotyöntekijät voisivat paikata vuorovaikutuksen puutteen

virallisen opetussuunnitelman ulkopuolella. Nuorisotyöntekijä voi koulussa toimia innostajana, kasvattajana, koordinoijana, kehittäjänä ja ohjaajana. (Hakoluoto & Jukkala & Lämsä 2020, 10; Davies & Jones & Rees 2020, 9.)

Tutkimuksessani kiinnitin huomiota myös opiskelijoiden **opiskelumotivaatioon**. Motivaation voi lähtökohtaisesti jakaa sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon. Sisäisellä motivaatiolla tarkoitetaan omasta itsestä lähtevää, sananmukaisesti sisältä kumpuaavaa motivaatiota. Ihminen haluaa itse tehdä kyseistä asiaa ja kokee toiminnan myötä positiivisia tunteita. Ulkoinen motivaatio taas syntyy palkinnosta ja rangaistuksesta. (Jalonen 2017.) Näin on usein kouluaineissa, jotka eivät ole itselle kovin mieluisia, mutta ainetta opiskellaan hyvän arvosanana toivossa. Myös opettajan luomista paineista ja mahdollisesta itsensä vertailemisesta muihin syntyy ulkoista motivaatiota.

Kuten jo aiemmin mainittua, **kouluviihtyvyys** ja kouluhyvinvointi ovat käsitteinä hyvin samankaltaiset ja helposti toisiinsa sekoittuvat (Halme & Harinen 2012, 10). Niistä kumpikaan ei ole yksiselitteinen tai helppojakoinen käsite. Kouluviihtyvyyttä on helppo lähteä miettimään sitä kautta, että on täysin ymmärrettävää työn kun työn sujuvan helpommin, jos sitä tehdessä on mukavaa (Haapaniemi & Jantunen, 2013, 16). Kouluviihtyvyyttä ovat rakentamassa kaikki koulun sisällä toimivat henkilöt. Kouluviihtyvyyteen vaikuttaa myös koulurakennus sekä sen sisätilat ja sisustus. Epävirallisella kouluajalla tapahtuva toiminta ja tekeminen edistävät suurelta osin opiskelijoiden viihtymistä koulussa. Myös kavereilla ja koulun henkilökunnalla on suuri merkitys kouluviihtyvyyteen.

Hyvinvointi voidaan helposti jakaa kolmeen eri ulottuvuuteen. Näitä ulottuvuuksia ovat terveys, materiaallinen hyvinvointi ja koettu hyvinvointi, eli toisin sanoen elämänlaatu. Hyvinvointiin kuuluu niin yksilön kuin yhteisönkin kokemus. Yhteisön kokemukseen hyvinvoinnista kuuluu esimerkiksi ympäristö ja työolot, kun taas yksilön hyvinvointiin kuuluu onnellisuus, sosiaalisuus ja itsensä toteuttaminen. Elämänlaatuun vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi mielekäs tekeminen, ihmissuhteet, itsensä toteuttaminen ja terveys. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020.) Lukion uudessa opetussuunnitelmassa on mainittu tavoitteeksi opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen ja näin ollen myös opintojen tukeminen (Opetushallitus 2019a, 10).

Epävirallinen koulu, eli toisin sanoen informaallinen koulu tarkoittaa oppituntien aikana sekä niiden ulkopuolella tapahtuvaa epävirallista vuorovaikutusta. Tämä jako

ei kuitenkaan tarkoita sitä, että virallinen ja epävirallinen koulu olisivat toisistaan täysin erilliset asiat. Epävirallinen koulu näkyy virallisen koulun sisällä, esimerkiksi opitunneilla luokkatovereiden välisinä suhteina. (Paju 2016, 20-21.)

4 TUTKIMUSPROSESSI

Suoritin kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena kyselyn Webropol-alustalla netissä. Kvantitatiivinen tutkimus on käytännössä menetelmä, jonka tuloksena saadaan yleinen kuva muuttujien, eli mitattavien ominaisuuksien, eroista ja niiden välisistä suhteista. Muuttujaksi sanotaan tutkittavan henkilön henkilökohtaisia asioita, kuten ikää, sukupuolta, ammattia tai postinumeroa. Mittariksi taas sanotaan menetelmää, jolla saadaan tutkittavan tiedon sanallinen muoto määrälliseen muotoon. Määrällisiä menetelmiä ovat kyselyt, haastattelut ja havainnointilomakkeet. Näissä tietoa käsitellään numeerisesti, eli asioita kuvaillaan numeroiden avulla. Kvantitatiivinen tutkimus vastaa kysymyksiin kuinka usein, kuinka moni ja kuinka paljon. (Vilka 2007, 13-14.)

Tutkimuksen ollessa objektiivinen tutkija on mahdollisimman ulkopuolinen tutkittavasta ryhmästä, eikä näin ollen pääse vaikuttamaan tutkimustuloksiin mitenkään. Toisin sanoen tutkija on puolueeton. Tämä vaikuttaa tietenkin myös kyselyn tuloksista syntyneisiin johtopäätöksiin. (Vilka 2007, 16.)

Kyselyä rakentaessa kaiken keskiössä ovat kyselyssä käytetyt kysymykset. Kysely on aina niin hyvä kuin sen kysymyksetkin, sillä ei auta yhtään, vaikka tilastollista osaa mistä olisi paljon, jos kysymykset ovat kuitenkin väärä halutun tuloksen kannalta. Tärkeää on aina kysyä yksi asia kerrallaan. Kysymysten pitää olla varmoja, selkeitä ja ehdottomasti ei-johdattelevia. Vastausvaihtoehtojen tulisi olla symmetriassa, eli ei voi antaa vaihtoehtoksi pelkästään sitä, että jokin asia on huonontunut, vaan vastaajalle täytyy tarjota myös mahdollisuus vastata asian olevan parantunut. Myös vastausvaihtoehto ”en osaa sanoa” on syytä tarjota vastaajalle, sillä muuten tuloksiin saattaa tulla ilman tätä vastausvaihtoehtoa tarjoamalla pakotetusti saadut vastaukset, jotka voivat luoda keinotekoista tietoa. Tässä opinnäytetyössä vastauksia on kerätty viisiportaisessa Likertin asteikossa. Vastausvaihtoehtojen tulee myös sulkea toisensa pois, eli ne

eivät voi sisällyttää toisiaan. Kielteisessä muodossa esitetyt kysymykset ovat harhaanjohtavia ja niitä tulisi välttää. (Myllyniemi 2018, 126-128.)

Linkki kyselyyn lähetettiin ensin kolmellesadalle opiskelijalle 20.10.2020, ja myöhemmin toiselle kolmellesadalle 26.10.2020, eli yhteensä kuudellesadalle opiskelijalle eri vuosikursseilta. Kysely on liitetty liitteeksi tähän opinnäytetyöhön (liite 1). Kysymykset selvittivät perustietoa vastaajasta, ja suuntasi sitten huomion vastaajan omaan näkemykseen kouluviihtyvyydestä sekä sen mahdollisesta parantamisesta. Tuloksia kerättiin siis sekä Lyseon kouluviihtyvyyden nykyhetkestä että tulevaisuudesta. Vastaajilta kerättiin myös mielipiteitä nuorisotyöntekijän mahdollisesta merkityksestä Lyseon kouluviihtyvyyteen, sekä asioita, joita mahdolliselta nuorisotyöntekijältä odotettaisiin. Tulokset olivat anonyymeja, eikä yksittäisiä vastauksia voitu yhdistää toisiinsa.

Valitsin määrällisen tutkimuksen siksi, että koin sen palvelevan tarkoitustani parhaiten. Tavoitteenani oli saada suurelta joukolta täsmällisiä ja napakoita vastauksia, jotka minun olisi helppo punoa luotettavaksi tutkimustulokseksi ja sen myötä hyviksi kehitysideoiksi.

Vastauksia kertyi kuudeltasadalta vastaajalta 140, eli vastausprosentti on 23,3%. Vastausprosentti jäi kohtalaisen pieneksi, vaikka vastauksia kertyikin hyvä määrä. Suhteutettuna Lyseon kokoon ja kyselyyn vastaamaan kutsuttujen määrään vastauksia on kuitenkin vähän. Kysely avattiin 288 kertaa ja sitä aloitettiin tekemään 210 kertaa. Kato (vastaamatta jättänyt joukko) on suuri, ja siihen vaikuttaa moni tekijä. Jokin aika ennen kyselyni jakamista opiskelijoille oli toinen opinnäytetyötään Lyseolle tekevä Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogiopiskelija laittanut omat kyselynsä jakoon. Vastaajissa saattoi siis näyttäytyä jonkin verran kyselyuupumusta, eikä sen takia tähänkin kyselyyn jaksettu vastata. Osaltaan voi olla niin, etteivät kaikki yksinkertaisesti olleet nähneet heille lähetettyä linkkiä, sillä opiskelijoille tulee päivittäin paljon viestiä eri suunnilta. Osa ei mahdollisesti muuten vain halunnut vastata.

Tuloksia saattaa vääristää myös muut tekijät kuin vai vastaajien kato. Tällaisia tulosten luotettavuutta haittaavia tekijöitä voivat olla huvittelumielessä vastanneet ja pelkät trollaajat, mutta myös vahingossa väärin vastanneet. Tässä kyselyssä tällaisia vahinkoja voi olla esimerkiksi liukukytkimen huolimaton käyttö. Eräs vaikuttava tekijä voi

myös olla kyselyn asettelu ja kiinnostavuus, mutta nämäkin seikat otin kyselyä laatiesani huomioon ja testasin kyselyn pienellä testiryhmällä varmistaakseni sen olevan sopiva kohderyhmälleni. (Liikanen & Penttinen 2018, 114).

5 TULOKSET

5.1 Vastaajat

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa muuttujia ovat tässä yhteydessä vastaajien sukupuoli ja vuosikurssi (Vilkkä 2007, 14). Ei ole millään lailla yllättävää, että vastaajista selkeästi suurin osa oli sukupuoleltaan tyttöjä. Tämä 78% osuus ei tullut yllätyksenä, sillä yleinen odotus on se, että tytöt ovat muita innokkaampia vastaamaan kyselyihin, ja pojat jäävät usein kyselyiden ulkopuolelle. Tämä luonnostaan saattaa luoda kyselyyn valikoivan sävyn. (Liikanen & Penttinen 2018, 113.) Poikia oli toiseksi eniten, eli 21%. Vain yksi prosentti vastaajista oli ilmoittanut olevansa sukupuoleltaan jokin muu. Tämäkin oli täysin odotettavissa normaalin sukupuolijakauman mukaan. Tässä kohtaa termi ”muu” voi tarkoittaa muunsukupuolista tai sitä, ettei vastaaja ole anonymiteetistä huolimatta halunnut ilmoittaa sukupuoltaan.

Kartoitin tutkimuksessani myös vastaajien vuosikurssia, sillä kyselyä jaettiin kaikille vuosikursseille. Ainoastaan neljänneltä vuosikurssilta ei tullut ollenkaan vastauksia. Yli puolet (52%) kaikista vastauksista oli tullut ensimmäiseltä vuosikurssilta. Toiseksi eniten olivat vastanneet toisen vuosikurssin opiskelijat. Heidän vastauksiaan oli kyselyssä 36%. Kolmannen vuosikurssin opiskelijat olivat vastanneet vähiten, kaikkiaan 12%. Mielestäni tämä prosenttijakauma on todella hyvä, sillä ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat ovat tällä hetkellä se ryhmä, jota tulokset ja siitä syntyvät kehittämisehdotukset tulevat eniten hyödyttämään. Pidän kuitenkin tärkeänä myös vanhempien opiskelijoiden vastauksia, sillä he ovat nähneet kauemmin Lyseon arkea ja heillä on enemmän kokemusta kouluviihtyvyyden realistisesta tilasta.

5.2 Kouluviihtyvyyden nykytila

Kartoittaessa Lyseon kouluviihtyvyyden nykytilaa kysyin opiskelijoilta ensin vapaasti, miten he kokevat kouluviihtyvyyden ja mitä siihen heidän mielestään kuuluu. As-teikolla 1-5 Lyseon nykyiselle kouluviihtyvyydelle annettiin arvosanaksi 3,7. Prosentteina ilmaistuna Lyseolaisten kouluviihtyvyys siis on tämän otannan mukaan 74%. Lukema on ehkä hivenen matalampi mitä kuvittelin, mutta ei kuitenkaan millään tavalla yllättävä. Moni opiskelija on valittanut kouluviihtyvyyteen liittyvistä asioista ollessani harjoittelussa Lyseolla, vaikka myönteisiäkin asioita nousi esiin.

Oppimisympäristö

Vastauksista suuri osa piti sisällään kavereiden merkityksen, mukavan sisustuksen, hyvän yleisen ilmapiirin ja sen, että kouluun on ylipäätään mukava tulla. Viihtyvyys tunnetaan koettavan todella merkityksellisenä ja tavallaan niin itsestään selvänä asiana, että sitä on vaikea lähteä kylmiltään purkamaan. Moni vastaajista oli kuitenkin onnistunut nostamaan kouluviihtyvyyden ytimessä olevia käsitteitä esiin. **Oppimisympäristön** merkitys tuntui joka kyselyn vaiheessa olevan lähes tärkein asia. Terminä oppimisympäristö pitää sisällään kokonaisvaltaisesti paljon kaikkea. Suuri merkitys on luonnollisesti ympäristöllä, jossa oppiminen tapahtuu. Ympäristö voi olla fyysinen (esimerkiksi luokkahuone ja koulurakennus) tai se voi sijoittua verkkoon. Tässä opinnäytetyössä keskityn fyysiseen oppimisympäristöön. (Opetushallitus 2019b.)

”Kouluviihtyvyys on yleisesti koulussa viihtymistä nimensä mukaan. Siihen vaikuttaa/kuuluu mielestäni melkein kaikki koulurakennuksessa tapahtuva ja oleva” (Lyseon lukion opiskelija.)

”kouluviihtyvyys on sitä, että on mukava olla ja viihtyy koulussa. Siihen kuuluu mielestäni ihan yleinen viihtyvyys ja kans ehkä mahdollisuus rauhoittua tarvittaessa” (Lyseon lukion opiskelija.)

Koulun sisätilat koettiin useassa vastauksessa merkityksellisinä kouluviihtyvyyden kannalta. Sisustus ja koulurakennuksen rakenne yleisesti nostettiin usein esiin. Koulurakennuksen suunnitteluvaiheessakin olisi hyvä kiinnittää huomiota siihen, että koulurakennuskin voi olla kodikas ja jopa jollakin tavalla leikkisä. Opiskelijoidenkin mielipidettä olisi hyvä kuulla koulurakennusta tehdessä ja suunnitellessa. (Haapaniemi & Jantunen, 170.) Esimerkiksi epäviralliselle kouluajalle halutaan tiloja, joissa voi vain olla ja rentoutua, tai joissa voi pelata erilaisia pelejä ja vaikkapa erän biljardia. Myös koulurakennuksen sisustus ja sisäilma nostettiin joissakin vastauksissa ilmoille. Moderni sisustus ja pehmeät sohvut olivatkin odotettuja vastauksia, sillä olen usein kuullut opiskelijoiden puhuvan kyseisistä asioista. Koulurakennuksen muodosta oli löydetty viihtyvyyttä haittaava seikka, nimittäin vaikeus kulkea Lyseon kampamaisen rakenteen siivestä toiseen. Jos edellinen oppitunti sattuu olemaan A2-siiven neljännessä kerroksessa, ja seuraavaksi täytyy siirtyä A3-siiven neljänteen kerrokseen, menee siinä liikaa aikaa ja portaita on ikävä kulkea. Koulurakennuksen tärkeydestä, kuten muistakin asioista kysyessäni asteikolla (1) hyvin vähän, (2) melko vähän, (3) en osaa sanoa, (4) melko paljon ja (5) paljon suuri osa (49%) oli vastannut, että koulurakennuksen koko ja rakenne ovat melko tärkeitä asioita. Vain alle kaksi prosenttia vastaajista piti koulurakennusta viihtyvyyden kannalta todella vähän tärkeänä. Sisätilojen viihtyvyyttä ja esimerkiksi istumapaikkojen riittävyttä taas vastaajista tasan puolet piti todella tärkeänä, kun taas vain alle viisi prosenttia oli vastannut merkityksen olevan melko vähäistä tai hyvin vähäistä.

”Kouluviihtyvyys on sitä, että koulussa on mukava olla ja opiskella. Siihen kuuluu mm. Pehmeät ja mukavat+ergonomiset penkit ja istuimet ja hieno ja moderni sisustus.” (Lyseon opiskelija.)

”Mielestäni kouluviihtyvyyteen sisältyy niin mukavat oleskelupaikat (sohvat, tyynyt, pehmustetut tuolit (---)”) (Lyseon opiskelija).

Aulatori, eli mukavia sohvia ja oleskelumökkiä tarjoava oleskelutila on päivittäin erittäin suuressa suosiossa opiskelijoiden keskuudessa. Aulatorilla järjestetään myös tapahtumia ja oppitunteja. Olen harjoittelujeni aikana mahdollistanut myös lautapeliä pelailua ja muuta vastaavaa toimintaa väli- ja hyppy tuntien ajaksi. Tämä seikka tuli esiin kyselyssäkin. Monet olivat todenneet kouluviihtyvyyden osa-alueena olevan

erilaiset pelailumahdollisuudet ja muut väli- ja hyppytuntitoiminnot. Tämän olen huomannut varsinkin viimeisten harjoittelujeni aikana, kun on tullut aivan normaaliksi, että joka päivä ainakin muutama ihminen tulee pelailemaan tai hakee pelejä muualle pelailtavaksi.

Kyselyni tuloksissa käy kuitenkin ilmi, ettei aulatorilla pidettäviä tapahtumia pidetä kovinkaan merkityksellisinä kouluviihtyvyyden kannalta. Lähes puolet (49%) ovat vastanneet ”en osaa sanoa” kysyessäni aulatorilla järjestettävistä tapahtumista. Suurempi prosenttimäärä (33%) kallistuu vähäisen merkityksen puolelle. Pienelle vastaajakunnalle (18%) tapahtumat ovat kuitenkin mieluisia. Kokemukseni mukaan aulatorin tapahtumissa on suurelta osin ollut kiitettävästi opiskelijoita osallistumassa, mutta tästä huolimatta merkittävyys ei noussut kouluviihtyvyyden kannalta kovinkaan oleelliseksi. Tämä voi myös johtua siitä, että iso osa vastaajista oli ensimmäisen vuosikursin opiskelijoita, eivätkä he ole vielä päässeet nauttimaan paljoakaan aulatorin tapahtuma-antimista, sillä koronaviruspandemian takia aulatorin viihdykkeet ovat jääneet todella vähiin turvatoimien ylläpitämiseksi.

”(---) Kouluviihtyvyyttä lisää myös koululla järjestettävät mukavat tapahtumat ja välitunneilla käytössä olevat harrastamahdollisuudet (pelit ja hyvät oleskelutilat)” (Lyseon opiskelija).

Hyvinvointi

Hyvinvointi niin koulussa kuin vapaa-ajallakin tuntui olevan monelle tärkeää. Se oli mielestäni todella hyvä asia, sillä juuri tällaiset asiat ovat yleispätevästi merkittäviä koko elämän kannalta. Hyvinvointi mainittiin useaan otteeseen ihan suoraan, ja sitä purettiin pariin kertaan myös psyykkiseen, fyysiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Kysyin kyselyssäni opiskelijoiden hyvinvoinnin merkityksestä kouluviihtyvyyteen teemoilla unen määrä, aamupalan syöminen, kouluruokailu, riittävä liikunta ja harrastukset vapaa-ajalla. Pyysin arvottamaan nämä teemat asteikolla 1 (ei lainkaan tärkeää) - 5 (todella tärkeää). Näistä merkityksellisimmäksi vastaajien keskuudessa nousi kouluruuan merkitys vastausten keskiarvon ollessa 83%, mutta hyvänä kakkosena tuli

unen merkitys arvolla 82%. 75%:lla määräytyi kolmanneksi tärkeimmäksi asiaksi vapaa-ajan harrastukset, kun taas neljänneksi tärkeintä olivat samalla arvolla 74% aamupalan syöminen ja riittävä liikunta.

Kouluruuan syö vuonna 2019 tehdyn kouluterveyskyselyn mukaan lukion 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoista 70%. Vain 3% oli ilmoittanut olevansa aina syömättä kouluruuan. On siis selvää, että koulussa tarjottava ruoka on monelle tärkeää, ja mahdollisuutta ruokailla koulussa käytetään kiitettävästi. Samassa kouluterveyskyselyssä oli kysytty opiskelijoiden nukkumisesta, ja jopa 42% vastaajista oli ilmoittanut nukkuvansa arkisin alle kahdeksan tuntia yössä. Prosenttiosuus on kohtalaisen suuri. Vapaa-ajan ja harrastusten osiossa 98% oli ilmoittanut viikoittain harrastavansa jotain. 35% ei syö aamupalaa joka aamu, ja 14% ilmoitti liikkuvansa päivittäin vähintään tunnin ajan. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2019.) Tulokset ovat samansuuntaisia omien havaintojeni kanssa, ja ne tukevat analyysiani. Kysymyksissä kuitenkin on ollut asetelueroja, joten tismalleen samoja kysymyksiä tutkimuksissa ei ole käytetty.

”Kouluviihtyvyys pitää sisällään koulussa jaksamisen sekä myös sitä kautta heijastumisen vapaa-aikaan.” (Lyseon opiskelija).

”Kouluviihtyvyys on sitä, että pystyy nauttimaan koulunkäynnistä, eikä koulunkäyminen rasita henkistä tai fyysistä hyvinvointia.” (Lyseon opiskelija).

Ilmapiiri

Koulussa ja luokissa vallitseva ilmapiiri on luonnollisesti iso osa kouluviihtyvyyttä. Ilmapiiriin vaikuttaa tasapuolisuus, avoimuus, toisten työn huomioon ottaminen, kohteliaisuus ja kiinnostuneisuus muista (Suomen mielenterveys ry 2020.) Tämän olivat myös vastaajat panneet vahvasti merkille. Koko koulun ilmapiiri koettiin hivenen vähemmän merkitykselliseksi kuin luokan yhteishenki, mutta molemmissa vastaukset kallistuivat selkeästi merkityksellisen puolelle. Myös kavereiden merkitystä pidettiin suuressa arvossa, sillä lähes 78% vastaajista piti kavereita todella merkityksellisenä kouluviihtyvyyden kannalta. Nuoren elämässä kavereilla on suuri merkitys, sillä kaverisuhteet tukevat itsenäistymistä ja sosiaalisten taitojen kehitystä. Kaverisuhteista opi-

taan taitoja myös tuleviin parisuhteisiin. Samalla kaverisuhteista saa vertaistukea elämän suuriin muutoksiin ja kavereille on usein vanhempia helpompi jakaa aikuistumiseen ja kasviin liittyviä ajatuksia. (Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2017.)

”koulussa viihtyy ja ´ haluaa olla ´, sisätiloissa on hyvä ja helppo olla ja kulkea, hyvä sisäilma sekä hyvä ilmapiiri” (Lyseon opiskelija).

”Hyvä yhteishenki, tunneilla työrauha, ei kiusata, käytävillä ja luokassa käyttäytyään asiallisesti” (Lyseon opiskelija).

”Hyvä yhteishenki, kouluun on mukava tulla.” (Lyseon opiskelija).

Motivaatio

Kysyessäni **opiskelumotivaatiosta** oletin, että sitä pidettäisiin kohtalaisen merkityksellisenä. Näin tulokset näyttävätkin, sillä 79% vastaajista oli vastannut opiskelumotivaation olevan ainakin jollain tavalla merkityksellistä.

Yksikään vastaajista ei kokenut oman opiskelumotivaationsa olevan täysin merkityksetöntä kouluviihtyvyytensä kannalta, ja vain 7% vastaajista piti sitä jonkin verran merkityksettömänä. Tämä luo kuvan, että Lyseon opiskelijoita oikeasti kiinnostaa koulunkäynti ja he haluavat siihen panostaa. Opiskelumotivaatio nostettiin pari kertaa esiin avoimissakin kysymyksissä. Syynä kiinnostukseen opintoja kohtaan voi olla tarve saada hyvä päättötodistus jatko-opintoja ajatellen. Moni niistä opiskelijoista, joiden kanssa olen Lyseolla ollessani keskustellut jatko-opintomahdollisuuksista ovat nostaneet esiin paineen hyvistä arvosanoista päästäkseen haluamaansa jatko-opintopaikkaan. Todistusvalintojen ylioppilastodistusten pisteytykset vaihtelevat koulutusten mukaan yliopistotasolla. (Opintopolku 2020b.) Ammattikorkeakouluihin todistusvalinnat koskevat ylioppilastodistusta kaikissa muissa aloissa, paitsi kulttuurialassa ja Diakonia-ammattikorkeakoulun tulkin koulutuksessa. Suurin osa opiskelupaikoista varataan niille, jotka hakevat ensimmäistä ammattikorkeakoulupaikkaansa. (Opintopolku 2020a.)

Lukion uudessa opetussuunnitelmassa opiskelumotivaatiota pyritään lisäämään opintojen henkilökohtaistamisella, opiskelijälähtöisyydellä ja miellyttävällä oppimisympäristöllä. Myös monipuolisella arvioinnilla ja positiivisella ja kannustavalla palautteella

sanotaan olevan myönteinen merkitys opiskelijan opiskelumotivaatioon. (Opetushallitus 2019a, 10, 24, 153.)

Tapahtumat ja opintopiirit

Tutoreiden järjestämiä tapahtumia ja opintopiirejä ei koettu kovinkaan merkitykselliseksi. Vain alle 25% vastaajista piti sitä jollakin lailla merkityksellisenä. 35% vastaajista ei osannut sanoa mielipidettään tutoreiden tapahtumatuotannon merkityksellisyydestä. Tämän oli täysin odotettavissa, sillä tutoreiden opintopiirit eivät ole olleet suuren yleisön suosiossa. Tähän saattaa omalta osaltaan vaikuttaa toiminnan näkymättömyys ja vajavainen tiedotus. Vertaistuki opinnoissa on kuitenkin menetelmänä toimiva, sillä päästessään keskustelemaan opinnoistaan vertaistensa kanssa saattavat opiskelijat saada uusia näkökulmia ja ratkaisuja ongelmiinsa.

Tutorien järjestämät tapahtumat tuovat koululle yhteishenkeä. Aulatorilla järjestettävät pienetkin tapahtumat tuovat piristystä kouluarkeen. Osallistujamäärät ovat usein olleet aika pienet, mutta on kuitenkin olemassa opiskelijoita, jotka mielellään osallistuvat tapahtumiin. Esimerkkeinä tapahtumista voidaan mainita ystävänpäiväbingo, luma-tutoreiden järjestämä luonnontiedeviikko ja joulukalenteritoiminta.

Koulun henkilökunnan tuki

Kuraattorin ja psykologin palvelujen saatavuutta pidettiin yleisesti kohtalaisen merkityksellisinä. Yli puolet vastaajista, tarkalleen 52%, olivat vastanneet näiden palvelujen olevan ainakin jonkin verran merkityksellisiä kouluviihtyvyytensä kannalta. Osa opiskelijoista, kenen kanssa olen Lyseolla keskustellut, on todennut, ettei ole halukas ottamaan vastaan kaikkia kouluterveydenhuollon palveluja, vaikka tietääkin niitä olevan saatavilla. On mahdollista, että psykologin ja kuraattorin palveluja kuitenkin arvostetaan, vaikka niitä ei käytettäisikään. Osa saattaa arvostaa niitä siitä syystä, että niistä on apua omille ystävilleen. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vuoden 2019 kouluterveyskyselyssä kävi kuitenkin ilmi, että 81% prosenttia vastaajista on kokenut saa-

vansa koulun henkilökunnalta apua mielenterveydellisiin haasteisiin. 49% ei ollut kokenut saavansa koulun henkilökunnalta tai koulun tarjoamista palveluista apua mielialaan liittyvissä asioissa, vaikka tarve tuelle oli olemassa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2019.)

Myös opettajilta saatua tukea pidettiin vastaajaenemmistön puolesta merkityksellisenä. Enemmistö (45%) piti opettajien tukea melko merkityksellisenä. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksien mukaan tukiopetusta sitä tarvitseville. Avoimessa kysymyksessä kouluviihtyvyyden sisällöstä opettajat nostettiin monesti esille, mutta vain kerran opiskeluun saatava tuki. Kouluviihtyvyyteen mainittiin vaikuttavan mukavat ja osaavat opettajat.

Vapaa sana

Antaessani vapaan sanan puhua kouluviihtyvyydestä koulun sisälämpötila nostettiin esille. Siitä on kuultu keskustelua myös opiskelijoiden keskuudessa koulun käytävillä. Moni on valittanut kylmyydestä, ja siksi usein näkeekin opiskelijoiden kulkevan takit päällä sisällä. Tämä puolestaan saattaa tuoda esiin sisäilmaongelmia, joista olisi näitäkin sanottu omalta osaltaan olevan vaikutus viihtyvyyteen koulussa.

Esille nostettiin myös yleinen ilmapiiri ja positiivisuus, kuten myös toisten ihmisten erilaisuuden ymmärtäminen. Kaikkien tulisi koulussa saada olla omia itsejään, eikä kenenkään pitäisi joutua kohtaamaan kiusaamista, syrjintää tai minkään muunlaistaakaan negatiivista kohtelua.

”Positiivisuus!!! Mikään ei saa koulua tuntumaan kauheemmalta kuin se ei aina lytätään. Opettajat, perhe ja itse ei saisi vertailla muihin vaan pysyä positiivisina!!! Tukeminen, muttei semmone ärsyttävä lässyttäminen :D (---) Kaikilla pitäisi olla vapaus toteuttaa itseään lain rajoissa, eikä sen pitäisi tuntua ahdistavalta kokemukselle vaan enemmänkin kannustetulle!! (---)” (Lyseon opiskelija.)

”Kaikilla on mukavaa ja turvallista olla koulussa. Siihen liittyy kaikkien hyväksyminen sellaisina kuin on (---)” (Lyseon opiskelija.)

”Hyvä ilmapiiri ja mukava käyttäytyminen kaikkia kohtaan.” (Lyseon opiskelija.)

5.3 Kouluviihtyvyys jatkossa ja nuorisotyön merkitys

Vastaajista lähes puolet oli sitä mieltä, etteivät he itse tiedä, miten voivat kouluviihtyvyyteensä vaikuttaa. Yli 35% kallistui vastauksessaan siihen tulokseen, että heidän oma mielipiteensä kouluviihtyvyyden merkityksestä on ainakin jonkin verran vähäistä. Vain alle 15% piti omaa toimintaansa merkityksellisenä. Tämä tulos yllättää hivenen, sillä moni oli avoimissa kentissä nostanut esiin muiden kunnioittamisen, kaverit ja muut opiskelijat. Tästä voisi vetää johtopäätöksen, että nimenomaan kaikkien toimiessa muita kunnioittavasti kaikilla olisi mukavampi olla koulussa. Lyseon opiskelijat eivät myöskään ilmeisesti koe heillä olevan mahdollisuuksia esimerkiksi toivoa lisää lautapelejä tai muuta aktiviteettia itselleen. Opiskelijoille olisi hyvä painottaa, että heillä on mahdollisuus vaikuttaa siihen, mitä Lyseolla tapahtuu.

Nuorisotyöntekijää Lyseon opiskelijat eivät osaa pitää kovinkaan merkityksellisenä johtuen luultavasti siitä, ettei heillä sellaista ole aikaisemmin ollut. Vastaajista 14% piti tärkeänä sitä, että Lyseolla olisi oma nuorisotyöntekijä. Vähän alle puolet vastaajista eivät osanneet sanoa asiaan mitään, ja jopa 30% prosenttia ei pitänyt asiaa tärkeänä. Kuitenkin moni toivottu toiminta olisi sellaista, joka sopisi hyvin nuorisotyöntekijän mahdolliseen toimenkuvaan.

Kaikista eniten nuorisotyöntekijältä toivottiin yhteishengen luomista ja ylläpitämistä, sekä ryhmäyttämistä (51% vastaajista). Tätä oli toivottu muutamia kertoja avoimissa kysymyksissäkin. Kuitenkaan ryhmäytystuokioita järjestäessäni opiskelijat eivät vaikuttaneet kovinkaan innostuneilta osallistumaan aktiviteetteihin. Tästä herääkin kysymys, pitäisikö ryhmäytyksiä järjestää pitkin lukioaikaa, eikä vain ensimmäisen vuoden alkuviikkoina. Opiskelijoille on tärkeää saada tuntevansa olla osa jotakin ryhmää, tuntea yhteenkuuluvuutta muihin. Se heijastuu aina oppimisesta sosiaaliseen identiteettiin ja siitä omaan hyvinvointiin. Nuorisotyöntekijän onkin hyvä tuntea ryhmän dynamiikkaa ja siihen liittyviä prosesseja. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2018.)

Toiseksi tärkein asia, jota nuorisotyöntekijältä toivottaisiin, olisi hänen olevan matalan kynnyksen juttukaveri. Jopa 46% vastaajista toivoi tätä. Saman prosenttiosuuden (38%) jakoi opiskelu- ja läksypiirien järjestäminen sekä kiusaamisen ehkäiseminen. Varsinkin kiusaamisen ehkäisemiseen auttaisi osaltaan parempi ja jatkuva ryhmäytys,

joten nämä tarpeet tukevat toisiaan. Opiskelu- ja läksypiirien lisäksi vastaajista 16% toivoi nuorisotyöntekijän järjestämiä arjenhallintaan liittyviä ryhmiä ja opastuksia.

Nuorisotila- ja muuta välituntitoimintaa kannattaa vastaajista 32%. Tämä vastaa odotuksiani oman järjestämäni välituntitoiminnan ja harjoitteluparini kanssa kehittämämme nuorisotilatoiminnan kannattavuus. Kuitenkin sille osalle, joka kyseistä toimintaa toivoo, on sillä suuri merkitys. Opiskelijoilta on tullut suorana palautteena kommentteja, joiden mukaan väli- ja hyppytuntisin on ollut mukavaa, että on ollut paikka, jossa tietää olevan keskustelukumppani, seuraa ja tekemistä. Moni on kokenut nuorisotilatoiminnan myös hyväksi paikaksi tehdä kotitehtäviä ja kuunnella etäoppitunteja.

Mahdolliseksi tapahtumatuottajaksi nuorisotyöntekijää toivottiin myös pieneltä osin (26% vastaajista). Aulatorilla on järjestetty paljon tapahtumia, mutta ei niiden tarvisi pelkästään siihen rajautua. Opiskelijat voisivat lähteä mukaan järjestämään nuorisotyöntekijän avustuksella itsensä näköisiä tapahtumia, jolloin ne varmasti vastaisivat kysyntää.

5% vastaajista oli valinnut myös vaihtoehdon ”muu, mikä?”, muttei ollut kommentoinut mitään erityistä. Kommenttiosuudessa yksi vastaaja pui kiusaamiseen puuttumisen merkitystä, muttei sanonut muiden kohtien koskevan itseään millään tavalla. Yksi toinen vastaaja toivoi omalta osaltaan nuorisotyöntekijästä itselleen kaveria.

Nuorisotyöntekijälle selkeästi on siis jonkinlainen tarve. On kuitenkin selvää, ettei se ole mitenkään selväpiirteisin tarve, sillä koulussa tehtävä nuorisotyö on monissa luki-oissa, kuten Lyseollakin, vielä todella vieras asia. Opiskelijoiden vastauksista voi päätellä, että nuorisotyöntekijän osaamisella voisi osaltaan vaikuttaa kouluviihtyvyyteen.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämä kappale käsittelee kyselyn vastausten pohjalta luotuja kehittämisehdotuksia Lyseon kouluviihtyvyyden parantamiseksi. Ehdotukset ovat tarkkoja ja täsmällisiä, sillä ne on luotu Lyseon opiskelijoiden toiveiden ja ajatusten pohjalta. Tuon myös esiin näkökulmia, joiden valossa nuorisotyön osaamisella voisi parantaa kouluviihtyvyyttä.

6.1 Kouluviihtyvyyden parantaminen

Moni opiskelija oli kyselyssäni nostanut esille koulun sisälämpötilan. Aulatorille toivottiin vilttejä ja yleistä lämpötilan korotusta toivottiin kovasti. Harjoitteluni aikana samaa asiaa on pyydetty minulta myös muita reittejä pitkin. Tämä osaltaan auttaisi välttämään ulkovaatteiden pitämisen sisällä ja sen osalta turhien sisäilmaongelmien luomisen. Liian lämmin sisäilma kuitenkin tuo sisäilmaongelmia sekin, sillä liian lämpimässä sisäilmassa saattaa myös piillä terveysriski (Valvira 2015). Opettajien puheiden mukaan kuitenkin sekin, että opiskelijat ovat takit päällä luokissa tuo ongelmia sisäilmaan. Ulkona pidettävät takit tuovat mukanaan kaupunkielämän saasteita ahtaisiin luokkahuoneisiin. Tämän perusteella kaikenlaisessa lämpötilassa on jokin ongelma. Opiskelijoiden pukeutumiseen voisi tietenkin kiinnittää huomiota, mutta se ei ole niin koulun kuin nuorisotyöntekijänkään asia.

Vaikka Lyseolla on jo aulatori, kotipesät ja käytävillä olevat istumapaikat, nousivat lisäpenkit myös todella halutuksi lisäksi kouluviihtyvyyttä parantamaan. Istumapaikkoja on jo runsaasti, mutta näin suuressa koulussa niitä luonnollisesti tahdottaisiin lisää. Aulatorilla on myös usein kova meteli, joten rauhallisempia paikkoja opiskelija ovat tosissaan vailla. Rauhallisuutta toivottiin siinäkin määrin lisää, että enemmän hiljaisia tiloja ja mahdollisia päiväunipaikkoja olisi tulevaisuudessa enemmän.

Oppituntien ajaksi tuli toiveita pienistä venyttelytuokioista tai ihan vaan istumisen keskeyttämisestä. Tämä tarve on tietenkin vain osalla opiskelijoista, sillä toisille oppituntien keskeytys fyysisen hyvinvoinnin parantamiseksi voi keskeyttää opiskelumotivaation ja osaltaan haitata oppimistuloksia. Opettajat ja mahdollisesti myös Lyseolla toimivat liikuntatutorit voisivat luokissa painottaa, että halutessaan opiskelijat voisivat kesken tunnin nousta ylös ja venytellä rauhassa. Mahdollisesti myös opettajan halutessa ohjata taukojumppaa kesken oppituntien voisi hyödyntää esimerkiksi Liikkuvan koulun sivuilta löytyvää Taukojumppavinkkejä oppitunneille -opasta. Oppaan on koonnut Pohjois-Karjalan Liikunta Ry (Liikkuva koulu 2016.) Liikuntaa voisi lisätä myös luokkien välisillä haasteilla. Luokat voisivat esimerkiksi kilpailla siitä, mikä luokka kävelee yhteensä viikossa eniten. Tätä voisi seurata muun muassa älypuhelimien terveyssovellusten kautta askelmäärien mukaan.

6.2 Nuorisotyöntekijä kouluviihtyvyyden lisääjänä

Väli- ja hyppytuntitoimintaan kaivataan erilaisia viihdykkeitä, kuten lautapelejä, biljardia ja pingistä. Biljardi- ja pingispöytiä Lyseolla onkin jo, mutta niiden suuresta suosioista johtuen opiskelijat tahtoisivat mahdollisuuksia pelaamiseen lisää. Lautapeliin mahdollistaminen tarvitsee havaitusti ainakin jonkinlaista valvontaa, sillä muuten pelit helposti hajoavat tai hukkuvat. Tämä oli erittäin toivottu asia, joten sen mahdollistamiseen kannattaa pohtia Lyseon kannalta toimivaa ratkaisua. Tämä olisi helppoa järjestää nuorisotilatoiminnan yhteydessä, hyvänä esimerkkinä harjoitteluni aikana harjoitteluparini kanssa toteuttama nuorisotilatoiminta. Tarjolla pidimme lauta- ja pulmapelejä sekä värityskirjoja. Tämä on osoittautunut opiskelijoiden keskuudessa hyväksi järjestelyksi, sillä pelejä voi tulla pelaamaan joko meidän luoksemme, tai vaihtoehtoisesti noutaa pelejä muualle aulatorille. Pelien palauttaminen takaisin on ehto toiminnan jatkuvuudelle.

Opiskelijoille olisi myös tarpeellista tarjota mahdollisimman monipuolista ja suoraan heille suunnattua toimintaa ja tapahtumia aulatorilla. Heille olisi myös hyvä painottaa sitä, että heillä itsellään on mahdollisuus vaikuttaa koulun sisällä tapahtuviin asioihin, kuten esimerkiksi heille tuotettuun sisältöön. Vaikuttaminen voisi tapahtua myös nuorisotyön avustuksella, esimerkiksi nuorisotyöntekijän toimiessa palautteen välittäjänä tai erilaisia vaikuttamismahdollisuuksia esittelevän työpajatoiminnan muodossa. Tämä tukee myös nuorisotyön tavoitteita, joita ovat esimerkiksi nuorten osallisuuden ja yhteiskunnallisen kasvun tukeminen (Nuorisolaki (1285/2016) 2§).

Vaikka Lyseolla toimii aina hyvä joukko tutoreita, eivät lisäkädet todellakaan olisi haitaksi ryhmien ryhmäyttämiseen. Nuorisotyöntekijällä on matkassaan paljon työkaluja, joilla ryhmäyttämistä voidaan toteuttaa entistä monipuolisemmin. Samalla voitaisiin luoda selkeä jatkumo ryhmäyttämiseen. Entinen Jyväskylän koulutus kuntayhtymä, eli nykyinen Gradia on vuonna 2016 kirjoittanut nettisivullaan, että ryhmäyttämisen tulisi olla kiinteä osa yleistä opetusta, eli todellakin jatkuvaa toimintaa. Varsinkin ryhmän rakenteen muuttuessa vähääkään, esimerkiksi jaksojen vaihtuessa, ryhmäyttämisen kuuluisi olla automaatio uusia ryhmiä muodostaessa. (AO Jyväskylän koulutus kuntayhtymä 2016.) Tätä tukee myös lukion uusi opetussuunnitelma, joka alkaa ensi vuonna. Tarkoituksena on tukea ryhmien sosiaalisia suhteita sekä sitä, että opiskelussa

otetaan huomioon yhteistoiminnallisuus. Ryhmänohjaukseen kiinnitetään enemmän huomiota. (Opetushallitus 2019a, 21.)

Opiskelijoille on hyvä pitää oppitunteja, joiden tarkoitus olisi kehottaa heitä kiinnittämään entistä enemmän huolta omaan hyvinvointiinsa ja yleiseen jaksamiseensa. Myös kuraattori, psykologi ja muu kouluterveydenhuollon henkilökunta voisivat käydä pitämässä jokaiselle vuosikurssille teematunteja, jotta heidän palvelunsa olisivat kaikille varmasti tuttuja ja että syntyisi kokemus siitä, että heidän luokseen on helppo mennä. Myös nuorisotyöntekijää voisi hyödyntää tämän kaltaisten oppituntien pidossa. Nuorisotyöntekijä voisi oppitunneilla kertoa nuorisopalveluista ja niiden vaikutuksesta hyvinvointiin.

Nuorisotyöntekijällä olisi myös luonnollisesti rooli opiskelijoiden kanssa keskustelijana. Tämä toimisi matalan kynnyksen palveluna, johon opiskelijat eivät tuntisi vaikeutta hakeutua, sillä se olisi läsnä heidän päivittäisessä kouluarjessaan. Nuorisotyöntekijä olisi siis aikuinen, joka luontevasti kykenisi kohtaamaan opiskelijoita lukion käytävillä ja aulatorilla. Samaan aikaan hän saattaisi toimia linkkinä opiskelijoiden ja koulun muun henkilökunnan välillä, jolloin opiskelijoiden olisi helpompi esimerkiksi tarvittaessa hakeutua koulun terveydenhuollon piiriin tai vaihtoehtoisesti saada muunlaista tukea opiskeluunsa. Myös yleisenä innostajana ja tukijana hän voisi toimia mitä mainioimmin. Tämä matalan kynnyksen toiminta toimisi myös verkossa tapahtuvana nuorisotyönä, esimerkiksi Discord-palvelimella. Discord on verkossa oleva palvelu, jossa on mahdollista luoda erilaisia kanavia. Mahdollisuuksia on teksti- ja puhekanavaan, sekä videon ja näytön jakamiseen. Alkujaan Discord oli lähinnä peliyhteisöjen hyödyntämä alusta, mutta sen käyttö on laajentunut moneen muuhunkin toimintaan, esimerkiksi oppilaitoksiin ja nuorisotyöhön. Tätä olen ollut osaltani tuomassa Lyseolle. Keino opiskelijoiden tavoittamiseksi on hyvä, mutta se vaatii perehtymistä digitaaliseen nuorisotyöhön ja nuorten kohtaamiseen netissä. Palvelin itsessään on vielä keskeneräinen, mutta siinä on paljon mahdollisuuksia.

Erilaisia tapahtumia ja tempauksia voisi järjestää esimerkiksi aulatorilla. Näitä voisivat olla erilaiset tietokilpailut, peliturnaukset, askartelu- ja käsityöaiheiset pisteet tai vaikka jokin muu taideaineisiin linkittyvä asia. Näitä voivat pitää tutorit ja oppilaskunnan hallitus, mutta myös nuorisotyöntekijä. Nämä kaikki tahot voivat myös tehdä yhteistyötä, jolloin on mahdollista luoda yhtenäinen tapahtumien ja tempausten ketju.

Tämän tyyppiset tapahtumat ja tempaukset voivat myös linkittyä esimerkiksi opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksiin. Tämä voisi näyttäytyä koko koulun yhteisenä projektina, jossa jokainen saisi tuoda esiin omia mielipiteitään ja omaa näkemystään asioista esimerkiksi erilaisten aulatorilla järjestettävien taideprojektien myötä.

7 POHDINTA

Tässä luvussa reflektoin opinnäytetyön prosessia. Pohdin opinnäytetyötäni kokonaisuudessaan, sekä omaa suoriutumistani sitä tehdessäni. Käyn läpi eri vaiheita opinnäytetyöni valmistumisessa. Käyn myös läpi opinnäytetyöni yhteiskunnallista merkittävyyttä, reliabiliteettia ja validiteettia.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymykset olivat:

- Mikä parantaisi kouluviihtyvyyttä Lyseolla?
- Miten nuorisotyön keinoin voidaan edistää kouluviihtyvyyttä?

Onnistuin vastaamaan kumpaankin tutkimuskysymykseeni hyvin ja perustellusti kyselyni tulosten avulla. Sain kerättyä kasaan konkreettisia kehittämideoita suoraan Lyseon opiskelijoilta tulleista kommentteista ja ajatuksista. Samalla sain kartoitettua nuorisotyön mahdollisuuksia Jyväskylän Lyseon lukiolla.

Aikataulullisesti opinnäytetyön tekeminen oli erittäin haastavaa. Alussa prosessi tuntui lähtevän todella hitaasti käyntiin. Vasta tutkimukseni vastaukset saatuaani työ rupesi muodostumaan toden teolla. Vielä esitarkastusvaiheessa opinnäytetyö oli todella keskeneräinen, mutta nopeasti se alkoi muuttua muotoaan ja saada sisältöä.

Menetelmän valitseminen tuntui luonnolliselta aiheen ja kohderyhmän kannalta. Opiskelijat ovat päivittäin paljon tietokoneensa ääressä, joten verkossa toteutettu kysely todennäköisesti tavoittaisi monta opiskelijaa. Kysely oli myös helppo ja nopea tapa kerätä tutkimusmateriaalia, joka oli myös vastaajalle mieluisa. Pyrin kyselyssä pitämään nuoria kiinnostavan otteen esimerkiksi vastauspainikkeiden tyyllillä, jotka tässä tapauksessa olivat suurelta osin liukukytкимиä, eivätkä pelkkää monivalintaa. Samalla säilyi kyselyn objektiivisuus, kun tutkijana en tiennyt vastaajista muuta informaatiota,

kuin mitä kyselyni vastauksista sain selville. Alkuperäisenä suunnitelmanani oli toteuttaa kyselyn lisäksi muutamia teemahaastatteluja, mutta ne karsiutuivat prosessin edetessä pois. Kysely oli avoinna vastaajille kohtalaisen lyhyen aikaa, mutta vastauksia kertyi kuitenkin hyvä määrä.

Työn rajaaminen tuotti alussa hankaluuksia. Rajaaminen tarkoittaa tutkimusongelman määrittelyä ja tähän tarvitaan usein apua opinnäytetyötä ohjaavalta opettajalta. Apuna rajaamiseen toimii myös tietoperusta. (Jamk 2020.) Alkuperäinen ideani oli käsitellä kouluviihtyvyyttä sekä opiskelijoiden että henkilökunnan näkökulmasta, mutta lopulta työ rajautui vain opiskelijoiden näkökulmaan. Aiheeltaan rajaaminen tuntui liian löysältä ja avoimelta, mutta lopulta se tiivistyi selkeämmäksi kokonaisuudeksi. Kouluviihtyvyyden määrittäminen ja perehtyminen koulussa tehtävään nuorisotyöhön ja niiden keskinäinen korrelointi päättyi lopullisiksi raameiksi työlle.

Itse kirjoittaminen oli todella haastavaa, mutta sopivan kirjoitustahdin löytyessä tekstiä tuli ulos hyvällä tahdilla. Suurien kokonaisuuksien ja teoriapohjan kirjoittaminen oli kaikista vaikeinta, mutta tulosten avaaminen ja analysointi tuntui soljuvalta ja mukavalta. Teoriapohjaisen tekstin tuottaminen oli kaikista vaikeinta aikataulullisten haasteiden lisäksi.

Loppuhionta oli omalta osaltaan helppoa, mutta silti vaikeaa. Tyyllilliset seikat ja käytetyn kielen oikeellisuus tuottivat ongelmaa. Nämä seikat saatiin hiottua kuitenkin kuntoon.

7.1 Työn reliabiliteetti, validiteetti ja yhteiskunnallinen merkittävyys

Tutkimus on validi sen kyetessä mittaamaan kunnolla sitä, mitä sen on alkujaankin pitänyt mitata. Tähän vaikuttavat kysymysten ymmärrettävyys ja muotoilu, käsitteiden arkikieliseksi avaaminen, asteikon toimivuus ja epätarkkuuksien huomioiminen lopputuloksessa. (Vilka 2007, 150)

Reliabiliteetti tutkimuksessa on sitä, että tutkimus pysyy vastauksineen toistettavana. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että tutkijalla ei ole vaikutusta tutkimuksen tuloksiin, vaan vastaukset pysyisivät joka tapauksessa samoina. Reliabiliteetin kuuluvat

vastausprosentti, perusjoukon edustus ja mahdolliset mittausvirheet. (Vilkkä 2007, 149-150.)

Kokonaisuudessaan tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti muodostavat kokonaisluotettavuuden kyselyssä. Kokonaisluotettavuus on silloin hyvä, kun tutkimuksessa ei ole paljoa satunnaisvirheitä. Kokonaisluotettavuutta voidaan lisätä monin eri keinoin. Näitä keinoja ovat esimerkiksi se, että perusjoukko valitaan perustellusti. Tässä tapauksessa se tarkoittaa Jyväskylän Lyseon lukion opiskelijoita. Tällä tarkoitetaan sitä, että otos (valitut tutkimukseen osallistujat) on ominaisuuksiltaan tutkimukseen sopiva ja määrältään riittävä. Kyselyyni valikoitui otos kahden opinto-ohjaajan ohjaamista ryhmistä, joten en itse ole ollut valitsemassa vastaajia tutkimukseeni. Aineiston keräämisen tapa on myös keino vähentää satunnaisvirheitä, ja nettikyselyni oli oiva keino kerätä tietoa muutenkin tietokoneellaan työskenteleviltä opiskelijoilta. Kyselyn kysymysten kieliasu ja konkreettisuus sekä määrä kuvastavat kyselyyn osallistujia, jolloin satunnaisvirheet ovat entistäkin pienempi uhka tutkimukselleni. Mahdollisia satunnaisvirheitä on kuitenkin saattanut syntyä ihan kuten missä tahansa muussakin tutkimuksessa.

Opinnäytetyöni on vähintäänkin kohtalaisesti yhteiskunnallisesti merkittävä, sillä kuten jo mainittua, lukioissa tehtävä nuorisotyö ei ole yleisesti tunnettua. VANUPO:n määritelmässä esiin noussut ajatus koulussa tehtävän nuorisotyön merkityksestä nostaa työni merkittävyyttä hyvinkin paljon. Koska myös työni yleistettävyyks on vähintäänkin kohtalainen, voi tästä olla hyötyä muillakin lukioilla kun vain Jyväskylän Lyseon lukiolla. Tämän työn merkitystä on hyvä jatkuvasti ajaa eteenpäin ja tuoda ilmi sen mahdollisuuksia ja hyötyjä. Nuorisotyöllä on kuitenkin paljon annettavaa koulu- maailmalle.

Tulevaisuudessa lukioissa on toivottavasti enenevässä määrin moniammatillista yhteistyötä, joka hyödyttäisi mahdollisimman monia eri tahoja, aina nuorisotyön eri palveluista opiskelijoiden perheisiin asti. On mielenkiintoista nähdä, mihin suuntaan kouluissa tehtävä nuorisotyö lähtee luisumaan sen yleistyessä tasaiseen tahtiin.

7.2 Itsearviointi

Opinnäytetyö prosessina on ollut erityisen haastava, mutta samalla erittäin mielenkiintoinen. Se on haastanut ennennäkemättömällä tavalla, mutta on myös palkinnut onnistumisen kokemuksilla ja sillä huomiolla, että on todella voinut ylittää itsensä.

Suurimpia haasteita opinnäytetyöni valmistumisen matkalla ovat ehdottomasti olleet todella tiukka aikataulu, lähdekirjallisuuden etsiminen ja lukeminen sekä teoriapohjan kirjoittaminen. Teoriapohjan kokoaminen, ymmärtäminen ja kirjoittaminen olivat todella paljon aikaa vieviä osuuksia prosessissa. Asiaa ei toki helpottanutkaan se, ettei kyselyni meinannut valmistua ajallaan eikä siihen meinannut kertyä vastauksia odotetulla tahdilla. Mielestäni sain kasaan kuitenkin ihan hyvän määrän vastauksia.

Onnistuin kaikista vaikeuksista huolimatta vastaamaan tutkimuskysymyksiini ja tuomaan opinnäytetyölläni tärkeää tietoa esiin kouluhyvinvoinnista ja nuorisotyön mahdollisuuksista vaikuttaa siihen.

Olen positiivisesti yllätynyt siitä, kuinka mukavaa oli purkaa kyselyn tuloksia. Asioiden pohtiminen ja auki kirjoittaminen tuntuivat koko ajan mielenkiintoiselta. Positiivista on myös se, että oman työskentelytapani tuntien sain kerättyä kasaan huomattavan paljon lähdeaineistoa. Pitkän tekstin kirjoittaminen on aina ollut minulle haasteellista, joten on todella palkitsevaa nähdä, että olen pystynyt tähän. Tietenkin olisin halunnut voivani tuottaa vieläkin parempaa, tieteellisempää ja moniulotteisempaa tekstiä. Olen silti todellakin ylittänyt omat odotukseni, ja se on itselleni tässä tilanteessa kaikkein tärkeintä.

LÄHTEET

Allianssi 2020. Nuorisotyön ammatilliset ohjeet. Viitattu 27.10.2020 <https://www.alli.fi/sites/default/files/2020-09/NEO-esite%202020%20%28netti-versio%29.pdf>

Ammattinetti 2020. Nuorisotyö. Viitattu 8.11.2020 http://www.ammattinetti.fi/ammattialat/detail/12/127_ammattiala

AO Jyväskylän koulutuskuntayhtymä 2016. Hyvinvointia 2. asteelle. Sosiaalinen hyvinvointi. Viitattu 10.22.2020 <https://blogit.gradia.fi/hyvinvointimalli/sosiaalinen-hyvinvointi/>

European Commission 2020. Youth work. Viitattu 7.11.2020 https://ec.europa.eu/youth/policy/implementation/work_en

Gradia 2020a. Historiaa. Viitattu 27.10.2020 <https://www.gradia.fi/gradia/jyvaskylan-koulutuskuntayhtyma-gradia/historiaa>

Gradia 2020b. Jyväskylän Lyseon lukio, IB-linja. Viitattu 26.10.2020 <https://www.gradia.fi/jyvaskylan-lyseon-lukio-ib-linja/l16690>

Gradia 2020c. Jyväskylän Lyseon lukion lukiolinja, luonnontiedepolku. Viitattu 25.10.2020 <https://www.gradia.fi/jyvaskylan-lyseon-lukion-lukiolinja-luonnontiedepolku/l16709>

Gradia 2020d. Siksi Jyväskylän Lyseon lukioon. Viitattu 10.10.2020 <https://www.gradia.fi/oppimaan/lyseo/siksi-jyvaskylan-lyseon-lukioon>

Gradia 2020e. Jyväskylän Lyseon lukion lukiolinja, tiimilinja. Viitattu 27.10.2020 <https://www.gradia.fi/jyvaskylan-lyseon-lukio-tiimilinja/l16712>

Gradia 2020f. Jyväskylän Lyseon lukion lukiolinja, yrittäjyyspolku. Viitattu 27.10.2020 <https://www.gradia.fi/jyvaskylan-lyseon-lukion-lukiolinja-yrittajyyspolku/l16710>

Haapaniemi, Rauno & Jantunen, Timo 2013. Iloa kouluun. Avaimia kouluviihtyvyyteen. Jyväskylä: PS-kustannus

Hakoluoto, Tanja & Jukkala, Tarja & Lämsä, Tero 2020. Nuorisotyötä koulussa. Yhteisöllistä kasvatuskumppanuutta. Humanistisen ammattikorkeakoulun verkkojulkaisu

Sarja F. Katsauksia ja aineistoja 28. Viitattu 10.11.2020 https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/12/humak_nuorisotyokoulussakorjattu.pdf

Harinen, Päivi & Halme, Juha 2012. Hyvä, paha koulu. Kouluhyvinvointia hakemassa. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 56. Viitattu 11.11.2020 http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/Hyva_paha_koulu.pdf

Jalonen, Elina 2017. Ohjaavatko sinua sisäiset vai ulkoiset motivaatiotekijät? Blogikirjoitus. Viitattu 27.10.2020 <https://oivaltaen.fi/motivaatiotekijat/>

Jamk 2020. Opinnäytetyön ohjaajan käsikirja. Opinnäytetyön aiheen valinta ja rajaus. Viitattu 14.11.2020 <https://oppimateriaalit.jamk.fi/yamk-kasikirja/opinnaytetyo-prosessina/opinnaytetyon-aiheen-valinta-ja-rajaus/>

Jones, Rhian & Rees, Dawn & Davies, Les 2014. A class of their own. Youth worker in schools. Youth work methodology handbook. Viitattu 9.11.2020 <https://www.cwvys.org.uk/wp-content/uploads/2014/06/HB-Youth-Workers-in-Schools.pdf>

Jyväskylän kaupunki 2020. Toisen asteen Vivo-valmennus (Gradia). Viitattu 13.10.2020 https://www.jyvaskyla.fi/nuoriso/kasvun_maisema/toisen-asteen-pajat-gradia

Kiilakoski, Tomi 2016. Koulu on enemmän: nuorisotyön ja koulun yhteistyön käytännöt, mahdollisuudet ja ongelmat. Nuorisotutkimusverkosto/nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 107. Viitattu 6.11.2020 https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/koulu_on_enemman.pdf

Kolehmainen, Marjo & Lahtinen, Pauliina 2014. Nuorisotyötä koulussa. Yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Uusiutuva koulu ja nuorisotyö -hanke. Verkko Sarja B 33. Viitattu 10.11.2020 <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/05/Nuorisotyota-koulussa-web.pdf>

Liikanen, Veli & Penttinen, Pekka 2018. Tilastollisen aineiston koonti nuorisotutkimuksessa. Teoksessa Honkatukia, Päivi & Kiilakoski, Tomi (toim.) Miten tutkia nuoria ja nuorisotyötä. Nuorisotutkimusverkosto/nuorisotutkimusseura julkaisuja 206, 99-122.

Liikkuva koulu 2016. Pokalin Taukojumppavinkkejä oppitunneille -materiaali. Viitattu 9.11.2020 <https://www.liikkuvakoulu.fi/ideat/pokalin-taukojumppavinkkej%C3%A4-oppitunneille-materiaali?kouluaste=toinenaste&kategoria=kaikkikategoriat>

Lukiolaki (714/2018). Viitattu 29.10.2020 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180714>

Mannerheimin lastensuojeluliitto 2017. 15-18-vuotiaan kaverisuhteet. Viitattu 15.11.2020 <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/15-18-v/15-18-vuotiaan-kaverisuhteet/>

Mannerheimin lastensuojeluliitto 2018. Ryhmäyttäminen. Viitattu 11.11.2020 <https://www.mll.fi/ammattilaisille/kouluille-ja-oppilaitoksille/ryhmayttaminen/>

Myllyniemi, Sami 2018. Tilastohaavit auki! Surveyt nuorisotutkimuksessa. . Teoksessa Honkatukia, Päivi & Kiilakoski, Tomi (toim.) Miten tutkia nuoria ja nuorisotyötä. Nuorisotutkimusverkosto/nuorisotutkimusseura julkaisuja 206, 123-146.

Nuorisolaki (810/2016). Viitattu 15.11.2020 <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161285>

Opetushallitus 2019a. Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019. Viitattu 14.11.2020 https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/lukion_opetussuunnitelman_perusteet_2019.pdf

Opetushallitus 2019b. Uudistuvat oppimisympäristöt ja digitaaliset ratkaisut oppimisen tukena – esimerkkejä erilaisista oppimisympäristöistä ja -ratkaisuista. Viitattu 22.10.2020 https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/uudistuvat_oppimisymparistot_minna_taivassalo.pdf

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019. Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020-2023. Tavoitteena nuoren merkityksellinen elämä ja osallisuus yhteiskunnassa. Opetus ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:2. Viitattu 11.11.2020 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162007/OKM_2020_2_VANUPO_fi_u.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020. Valtioneuvoston linjaukset varhaiskasvatukseen, esiopetukseen, lukio- ja ammatillisen koulutuksen, korkeakoulutuksen, vapaan sivistystyön sekä taiteen perusopetuksen järjestäjille koronavirustartuntojen leviämisen

hidastamiseksi. Viitattu 7.11 <https://minedu.fi/-/valtioneuvoston-linjaus-suosituksesta-varhaiskasvatuksen-esiopetuksen-perusopetuksen-lukio-ja-ammattillisen-koulutuksen-korkeakoulutuksen-vapaan-sivist>

Opintopolku 2020a. Ammattikorkeakoulujen todistusvalinnassa käytettävät pisteytysmallit 2020. Viitattu 18.11 <https://opintopolku.fi/wp/opo/korkeakoulujen-haku/mika-korkeakoulujen-opiskelijavalinnoissa-muuttuu-vuoteen-2020-menessa/ammattikorkeakoulujen-todistusvalinnassa-kaytettavat-pisteytysmallit/>

Opintopolku 2020b. Korkeakoulujen todistusvalinnat. Viitattu 14.11 <https://opintopolku.fi/wp/opo/korkeakoulujen-haku/mika-korkeakoulujen-opiskelijavalinnoissa-muuttuu-vuoteen-2020-menessa/>

Paju, Petri 2016. Koulua on käytävä. Etnografinen tutkimus koululuokasta sosiaalisena tilana. Verkkojulkaisu 108. Nuorisotutkimusverkosto/nuorisotutkimusseura. Viitattu 16.10 https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/koulu_on_kaytava.pdf

Suomen mielenterveys ry 2020. Hyvä työilmapiiri edistää hyvinvointia. Viitattu 16.11 <https://mieli.fi/fi/mielenterveys/ihmissuhteet/hyv%C3%A4-ty%C3%B6ilmapiiri-vahvistaa-hyvinvointia>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020. Hyvinvointi. Viitattu 18.11 <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2019. Kouluterveyskysely 2017 ja 2019. Perustulokset, nuoret 2017 ja 2019. Viitattu 15.11 https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2?alue_o=87869&mittarit_o=200537&mittarit_1=199843&mittarit_2=200461&vuosi_o=v2017&kouluaste_o=161123#

Valtioneuvosto 2019. Tiedote: valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020-2023 hyväksytty. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/valtakunnallinen-nuorisotyön-ja-politiikan-ohjelma-2020-2023-hyvaksytty>

Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 2018. Viitattu 7.11.2020 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180810>

Valvira 2015. Oleskelutilojen lämpötila ja ilma-vaihto. Viitattu 14.11 https://www.valvira.fi/ymparistoterveys/terveydensuojelu/asumisterveys/fysikaaliset_olosuhteet

Vilka, Hanna 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet.
https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf?sequence=1&isAllowed=y

LIITTEET

LIITE 1

Kouluviihtyvyysskysely lukiolaisille

Tämä kysely on osa yhteisöpedagogi (AMK) Heidin opinnäytetyötä, ja sen tarkoitus on kartoittaa lukiolaisten käsitystä kouluviihtyvyydestä ja siitä, miten nuorisotyöntekijä voisi olla tukena kouluviihtyvyydelle. Kyselyn vastauksia käytetään Lyseon kouluviihtyvyyden parantamiseen. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 3-10 minuuttia. Tulokset käsitellään anonyymeina, ja ne hävitetään opinnäytetyön valmistumisen jälkeen.

Tässä kyselyssä nuorisotyöntekijällä tarkoitetaan esimerkiksi nuoriso-ohjaajaa tai yhteisöpedagogia, joka niin sanotusti matalan kynnyksen työntekijä. Nuorisotyöntekijä ei toimi opetussuunnitelman perusteella kuten opettajat, vaan nuorten tarpeiden mukaan auttaen ja tukien nuoria niin heidän koulunkäynnissään kuin muussakin elämässä.

Perustiedot

1. Vastaajan sukupuoli Nainen - Mies – Muu

2. vuosikurssi 1/2/3/4

Kouluviihtyvyys tällä hetkellä: vastaa oman kokemuksesi ja tuntemuksesi mukaan.

3. Mitä sinun mielestäsi on kouluviihtyvyys ja mitä asioita siihen kuuluu?

4. Kuinka paljon koet seuraavien asioiden vaikuttavan kouluviihtyvyyteen? Vastaukset asteikolla hyvin vähän – melko vähän – en osaa sanoa – melko paljon - paljon

- ❖ koulurakennus (koko, rakenne yms.)
- ❖ sisätilat (siisteys, sisustus, istumapaikat yms.)
- ❖ aulatorin virikkeet, kuten lautapelit ja soittimet
- ❖ aulatorin tapahtumat

- ❖ hyvä yhteishenki koulussa
- ❖ hyvä yhteishenki luokassa
- ❖ kaverit
- ❖ opiskelumotivaatio

- ❖ oma hyvinvointini
  - unen määrä
  - aamupalan syönti
  - kouluruoka
  - riittävä liikunta
  - harrastukset vapaa-ajalla

- ❖ tutoreiden järjestämät tapahtumat, opintopiirit ja muut vastaavat toiminnot
- ❖ kuraattorin ja psykologin palveluiden saatavuus
- ❖ opettajien tuki opiskelussa

- ❖ Muu, mikä? Avoin kenttä

5. Millä arvosanalla kuvailisit viihtyvyyttäsi Lyseolla? Asteikolla 1-5

6. Kuinka paljon koet itse voivasi vaikuttaa kouluviihtyvyyteesi? Asteikolla 1-5

Kouluviihtyvyys tulevaisuudessa

7. Mitä haluaisit lisätä Lyseolle, jotta kouluviihtyvyytesi paranisi? Avoin kenttä

8. Kuinka tärkeänä pidät sitä kouluviihtyvyytesi kannalta, että Lyseolla olisi nuorisotyöntekijä? 1-5

9. Mitä toiveita sinulla olisi Lyseon nuorisotyöntekijän työtä kohtaan?

- ❖ nuorisotilatoiminta ja muu välituntitoiminta
- ❖ läksy-/opiskelupiirejä
- ❖ matalan kynnyksen juttukaveri
- ❖ tapahtumatuottaja
- ❖ kiusaamisen ehkäiseminen
- ❖ yhteishengen luominen ja ryhmäyttäminen
- ❖ erilaiset ryhmätoiminnat arjenhallintaan
- ❖ muita toiveita nuorisotyöntekijän työtä kohtaan. Avoin kenttä.

10. Muita kommentteja ja ajatuksia kouluviihtyvyydestä. Avoin kenttä

Kiitos paljon vastauksistasi! Mukavaa syksyä ja tsemppiä jatsoon!